

COMMENTAAR

Nieuwe richtlijnen vanuit de ICMJE

Peter W. de Leeuw, Jacob Rosenberg en Humberto Reyes

De International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE) bestaat uit een groep hoofdredacteuren van medische tijdschriften, die aanbevelingen doet met betrekking tot het publiceren in deze tijdschriften. Het *NTvG* is één van de leden. Deze commissie had aanvankelijk de vooral faciliterende functie om het auteurs zo makkelijk mogelijk te maken, maar geleidelijk aan heeft zij een steeds meer sturende rol aangenomen. Zo is onder andere de verplichting om trials aan te melden bij een centraal register voordat ze van start gaan, tot stand gekomen op uitdrukkelijk verzoek van de ICMJE.

Op de website van de ICMJE (www.icmje.org) kan men de meest recente versie vinden van het document 'ICMJE recommendations for the conduct, reporting, editing and publication of scholarly work in medical journals'. In dit document, dat jaarlijks wordt bijgewerkt, kan men lezen welke regels de ICMJE hanteert ten aanzien van het publiceren in medische vakbladen. In de meest recente versie van dit document, uit 2013, is het artikel over auteurschap belangrijk aangescherpt.

VEREISTEN VOOR AUTEURSHIP

De ICMJE stelt dat om in aanmerking te komen voor een auteurschap aan de volgende eisen moet zijn voldaan:

- men heeft een substantiële bijdrage geleverd aan: het uitdenken en uitwerken van het beschreven onderzoek of aan het verwerven, analyseren of interpreteren van de onderzoeksgegevens; en
- men heeft meegewerkt aan het schrijven en kritisch reviseren van het manuscript; en
- men heeft zijn of haar goedkeuring gegeven aan de laatste versie van het manuscript; en

- men stemt ermee in om volledige verantwoordelijkheid voor het manuscript te dragen en om ervoor te zorgen dat eventuele problemen met betrekking tot de accuraatheid of de integriteit van het beschreven werk of het manuscript naar behoren kunnen worden onderzocht en opgelost.

De eerste drie punten waren al in vorige versies van de 'Recommendations' te vinden, maar het vierde punt is nieuw. Dit onderstreept dat een auteurschap meer inhoudt dan alleen een verdienste voor het geleverde werk; het betekent ook dat men aangesproken kan worden op het werk en het manuscript. De reden om dit vierde punt toe te voegen was dat individuele auteurs zich nogal eens afzijdig opstelden en hun verantwoordelijkheid ontkenden als er wetenschappelijk wangedrag van 1 of meer van hun coauteurs in het spel was. Opmerkingen in de trant van: 'Ik was niet betrokken bij dat deel van het onderzoek.' of 'Ik heb niet meegedaan aan het schrijven van dat stuk van het artikel.' zijn redacteuren en hoofdredacteuren een doorn in het oog. Met het vierde criterium moeten dit soort veelgehoorde opmerkingen tot het verleden gaan behoren. Iedereen die auteur wil zijn, ook het afdelingshoofd dat overal altijd vermeld wil worden, of de onderzoeksleider die zelf niet deelgenomen heeft aan de vergaring en bewerking van gegevens, moet zich terdege realiseren dat hij of zij achter de volledige inhoud van het artikel moet staan. Elke auteur moet weten wie van de auteurs verantwoordelijk is voor specifieke onderdelen van het artikel en vertrouwen hebben in de kunde en integriteit van alle coauteurs. Het is aan alle auteurs om bij vragen of twijfels omtrent een studie of een manuscript met een bevredigende verklaring of oplossing te komen. Ook voor wie op afstand bij een bepaald artikel betrokken is, betekent het accepteren van een auteurschap dat men accepteert dat als er een probleem met 1 van de andere auteurs naar voren komt, dit ook automatisch zijn of haar probleem wordt.

VERDIENSTEN EN VERANTWOORDELIJKHEID

De ICMJE begrijpt heel goed dat het in de huidige tijd nauwelijks nog mogelijk is dat elke auteur volledig op de hoogte is van de achtergrond van elk onderdeel van een artikel. Niettemin stelt de commissie dat elke auteur aanspreekbaar hoort te zijn op de gehele inhoud van een artikel. Dat betekent bijvoorbeeld dat een clinicus die een auteurschap verdient omdat hij of zij meegedaan heeft

Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde, Amsterdam.

Prof.dr. P.W. de Leeuw, hoofdredacteur

(tevens: afd. Interne Geneeskunde, MUMC, Maastricht).

Danish Medical Journal, Kopenhagen, Denemarken.

Prof.dr. J. Rosenberg, hoofdredacteur.

Revista Médica de Chile, Santiago, Chili.

Dr. H. Reyes, hoofdredacteur.

Contactpersoon: prof.dr. P.W. de Leeuw

(P.deLeeuw@maastrichtuniversity.nl).

aan het opzetten van een onderzoek en het vergaren van gegevens, volledig vertrouwen moet hebben in de bijdragen van medeauteurs met expertise op een geheel ander terrein. Bij twijfel hierover dient men dus af te zien van het auteurschap. Als achteraf blijkt dat een aantal gegevens onvolledig of onjuist is weergegeven, zijn alle auteurs in gelijke mate verantwoordelijk. In het bijzonder geldt dit als 1 of meer medeauteurs zich schuldig hebben gemaakt aan plagiaat, autoplagiaat of enige andere vorm van wetenschappelijk wangedrag. Op deze manier hoopt de ICMJE verdiensten en verantwoordelijkheid beter met elkaar in evenwicht te brengen.

De aanbevelingen van de ICMJE zijn ook bedoeld om te stimuleren dat iedereen die aan het eerste criterium voldoet ook de kans krijgt om aan het tweede en derde criterium te voldoen om daarmee daadwerkelijk in aanmerking te komen voor auteurschap. In het geval van een groepsauteurschap, zoals bijvoorbeeld 'Auteur AB namens de onderzoeksgroep CD', geldt de regel dat alle individuele auteurs opgenomen worden in de index van de National Library of Medicine en PubMed, als zij voldoen aan de ICMJE-criteria en als ieders individuele rol op een toegankelijke plek beschreven staat.

RICHTLIJNEN VOOR REDACTIES

Naast het aanscherpen van de criteria voor auteurs legt de ICMJE nu ook een grotere verantwoordelijkheid bij redacties van medische tijdschriften voor wat betreft het publiceren van onderzoek met 'negatieve' resultaten.

Redactionele beslissingen omtrent het wel of niet accepteren van artikelen moeten gebaseerd zijn op de originaliteit, de relevantie en de wetenschappelijke inhoud van het gepresenteerde werk en niet op het wel of niet significant zijn van een bepaalde bevinding. Geen aandacht geven aan onderzoek dat een hypothese niet kan bevestigen, is namelijk een belangrijke bron van publicatiebias.

CONCLUSIE

De nieuwe richtlijnen van de International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE) scherpen de eisen voor auteurschap aan. Alle auteurs dragen voortaan volledige verantwoordelijkheid voor het gehele manuscript. Ook redacties van medische tijdschriften krijgen een grotere verantwoordelijkheid. De ICMJE hoopt dat deze aanpassingen in de regels niet alleen voor auteurs maar ook voor redacteuren, referenten en lezers van nut zullen zijn. U kunt commentaar leveren op www.icmje.org/cgi-bin/feedback.

Belangenconflict en financiële ondersteuning: geen gemeld.

Aanvaard op 5 maart 2014

Citeer als: Ned Tijdschr Geneeskd. 2014;158:A7602

 KIJK OOK OP WWW.NTVG.NL/OPINIE